

po této stránce, uplynutí tří let však nenahrazuje souhlas druhého manžela, jenž jest pro rozluky v řízení nesporném nevyhnutelný vždy, jak lit. c) § 16 cit. zák. výslovně stanoví.

Dr. Kasper.

Kdy jest narovnání v řízení vyrovnávacím docílené pokládati za právoplatně schválené, aby pro ně neplatilo ještě ustanovení čl. III. zákona ze 26. dubna 1923 č. 99 sb.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 18. listopadu 1924 Rv I. 1310/24. Krajský soud v Liberci Ck Ia 42/24.)

Nejvyšší soud změnil rozsudky nižších stolic a zamítnuv žalobní nárok odůvodnil výrok takto:

Ve sporu jde jen o to, zda proti žalovanému vzhledem na jeho někdejší vyrovnání potvrzené usnesením krajského soudu v Liberci jakožto soudu vyrovnacího ze dne 20. dubna 1923 Sa 88/22, použití lze sankce podle ustanovení čl. III. zák. ze dne 26. dubna 1923 č. 99 sb., ježto nesplnil včas platební závazky vyrovnáním tímto převzaté.

Ustanovení čl. III. cit. zák. z důvodů v plenárním rozhodnutí ze dne 21. října 1924 pres. 641/24 uvedených netýká se vyrovnání, jež byla již před účinností jeho právoplatně potvrzena.

Zde jde jediné o to, zda potvrzené vyrovnání žalovaného stalo se právoplatným ještě pod účinností citovaného zákonného ustanovení a k otázce této jest přisvědčiti.

Nejvyšší soudy přijímají právoplatnost potvrzeného vyrovnání nesprávným způsobem teprve dnem 5. června 1923 to jest datem usnesení, jímž vyrovnací soud právoplatnost potvrzení vyhláší a vyrovnací řízení za skončené prohlašuje (§ 55 vyr. ř.), nezkoumajíce, kdy se potvrzení to skutečně stalo právoplatným.

Podle § 49 vyr. ř. jest rozhodnutí vyrovnacího soudu o potvrzení vyrovnání veřejně vyhlásiti a kromě toho i veškeré věřitele a ostatní účastníky doručením vyhotovení jeho zprávit.

Do rozhodnutí toho mohou si účastníci v § 52 vyr. ř. řádu stěžovati ve lhůtě 14denní, tato však čítá se podle §§ 174 kon. ř. a 63 vyr. ř. bez ohledu na doručení ode dne, kdy potvrzení veřejně bylo vyhlášeno. Tímto veřejným vyhlášením mímá se vzhledem na předpis § 1152 c. ř. s. uveřejnění na soudní desce vyrovnacího soudu.

V tomto případě se uveřejnění rozhodnutí vyrovnacího soudu o potvrzení vyrovnání tímto způsobem nestalo. Vyrovnací soud místo tohoto vyhlásil rozhodnutí to uveřejněním v úředním listu a místních novinách. Než na věci to ničeho nemění, jelikož podle výkazu a doručení stalo se rozhodnutí právoplatným před 19. květnem 1923, jakožto dnem počátku platnosti shora citovaných zákonných ustanovení, neboť doručení neopozdější ze dne 5. května a 7. května 1923 týká se věřitelů, jímž podle § 52 vyr. ř. proti potvrzení opravný prostředek nepřísluší.

Podle toho nabylo vyrovnání právoplatnosti před počátkem shora citovaného zákonného ustanovení a žalovaný důsledkem toho nepozbyl svým platebním průtahem slevy tímto narovnáním právoplatně získané.

Dr. Kasper.

Ujednali-li veřejní společníci ve společenské smlouvě, že společnost po smrti některého společníka má trvati mezi ostatními dále, nemohou dědicové zemřelého společníka odpovídati dalšímu trvání společnosti s nezměněnou firmou bez jejich účasti, nýbrž jsou povinni spolupodepsati opověď změny firmy vystoupením zemřelého společníka.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 2. dubna 1925 Rv I. 126/25. Obchodní soud v Praze Cg IV. 165/23.)

Žalovaní dědicové společníka veřejné obchodní společnosti byli k žalobě ostatních společníků ve všech stolicích odsouzeni k uznání, že veřejná společnost trvá dále s jeho pozůstatostí a že v obchodním rejstříku může býti vyznačeno, vystoupení zemřelého společníka X.

Důvody III. stolice: Nelze přisvědčiti dovolatelům, že by veřejná společnost mohla po smrti společníka X. trvati dále jen tehdy, kdyby na jeho místo jako veřejní společníci vstoupili do společnosti jeho dědicové. Je sice pravda, že úmrtím veř. spo-

lečníka pravidlem veřejná společnost zaniká, leč, že by smlouvou bylo stanoveno, že má s jeho dědici trvati dále (čl. 123, č. 2 obch. z.). Než z tohoto pravidla připouští zákon potud výjimku, že společníci mohou ujednat, že společnost má po odpadnutí jednoho trvati dále mezi ostatními. V tom případě zaniká společenský poměr jen vzhledem k vystoupilému. A takový případ je zde.

Nastalou změnu úmrtím nutno ovšem opověděti k zápisu v obchodním rejstříku. (Čl. 25 a 19; 129 obch. z.) A tu naskytá se otázka, dostačí-li, aby příslušnou opověď podepsali jen dosavadní společníci, či je-li třeba také podpisu dědiců vystoupilého X. Čl. 88 obch. z. ukládá opověď skutečností vytčených v čl. 86 a 87 obch. z., k nimž ovšem odpadnutí jednoho ze společníků nenáleží, všem společníkům. Čl. 129 obch. z., který by zde přišel v úvahu, mluví jen o »účastnících«. Nemůže býti pochybností, že účastníky je v tomto případě rozuměti nejen dosavadní společníky, ale také dědice po X., ježto si tyto osobují právo, aby souhlasně s výmazem X. bylo zapsáno další trvání společnosti za jejich účasti jako veřejných společníků. Při přísném výkladu zákona bylo tedy nutno, aby souhlas s výmazem zemřelého společníka bez dalšího opatření ve smyslu čl. 123, č. 2 obch. z. vykázan byl také podpisem opovědi dědiců, aby tím bylo dokumentováno, že co do pokračování společnosti jen zbylími společníky není námitek. Odepřeli-li pak dědicové po X. podpis opovědi právě z důvodů, že nechťli svoliti právě k výmazu zemřelého společníka bez současného zápisu pokračování společnosti s nimi jako veřejnými společníky, nezbylo dosavadním společníkům, než aby se podpisu toho po případě náhrady zaň rozsudkovým výrokem domáhali pořadem práva.

Bylo-li pak zjištěno, že dědicové po X. nemají podle společenské smlouvy nároku na přijetí do podniku jako veřejní společníci, jest i nárok žalobou vymáhaný na prostý výmaz zemřelého společníka následkem úmrtí odůvodněn.

Byla-li společnost obchodní shodlou vůli společníků zrušena a zapsána do obchodního rejstříku likvidace společnosti, nemůže již společníky ani likvidátory býti udělena někomu prokura, jelikož tato předpokládá pravidelnou provozovací činnost a ta zrušením společnosti a její likvidací přestává.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 23. dubna 1925 Rv I. 246/25. Obchodní soud v Praze Ck IV 84/24.)

Ve sporu A, komanditisty firmy Z, proti B, komplementáři téže firmy, o podání opovědi k zápisu kolektivní prokury Xovi, odsoudil první soud žalovanou stranu ve smyslu žalobní prosby.

Soud odvolací změnil rozsudek ten, zamítl žalobní prosbu, jelikož komanditní společnost Z byla shodlou vůli stran již zrušena, takže dle zrušené společenské smlouvy nelze již zřízení prokury se domáhati a rovněž také ne z toho důvodu, že nastoupení likvidace následkem zrušení společnosti bylo již do obchodního rejstříku zapsáno, čímž pravidelná činnost společnosti končí, takže prokura, která zmocňuje jen k úkonům pravidelného provozu, není již přípustná.

Nejvyšší soud dovolání nevyhověl. Důvody:

Dovolací soud sdílí plně právní názor vyslovený v napadeném rozsudku, že se žalobce nemůže domáhati opětného zřízení prokury pro Xa žalovaným, jako komplementářem společnosti Z, poněvadž společnost ta byla obapolným prohlášením obou společníků zrušena.

V podrobnostech stačí poukázati ku správným důvodům rozsudku, k nimž uvéstí je toto: Byl-li souhlasným projevem obou společníků (§ 86 obch. z.) zrušen společenský poměr, pozbyla i společenská smlouva své působnosti. Zrušením společnosti a zahájením likvidace končí pravidelná výdělková činnost společnosti, nastává změna v její organizaci a její vedení i zákonné zastoupení společnosti přechází na likvidátory. (Čl. 137 a 172 obch. z.)

Nemohl by tedy komplementář v tomto stadiu již vůbec zřídit prokuru. (Čl. 104, 118 obch. z.) Likvidátoři by pak nemohli ji udělit, poněvadž prokura předpokládá pravidelnou provozovací činnost společnosti, která právě přestává jejím zrušením a zavedením likvidace (čl. 137 obch. z.), nlehdíc ani k tomu, že zastupitelská moc likvidátorů je omezenější než moc prokuristy (čl. 42, 137, 140 obch. z.) a že by likvidací pomínula i prokura dříve zřízená.

Ze tohoto stavu věci nebyl by nárok žalobcův po zákonu proveditelný a netřeba se proto ještě zabývatí otázkou, může-li

komplementář oprávněný dle smlouvy ke zrušení prokury jen za souhlasu komanditisty za určitých okolností, jmenovitě pozbyl-li důvodně důvěru v prokuristu, odvolati prokuru i v poměru vnitřním samostatně.

Není rozporu v tom, že žalovaný odvolává se na zánik společenské smlouvy a přece zase ku zápisu likvidační firmy smlouvy té se dovolával, aby byl zapsán dle ní likvidátorem C. Vždyť zákon sám (čl. 133 obch. z.) co do stanovení osob likvidátorů poukazuje v první řadě ku společenské smlouvě, třeba že společnost byla zrušena a právem tedy žalovaný žádal, aby jím byla jmenována osoba společenskou smlouvou předurčená.

Jaké nároky by mohl činiti X nespadá v rámec tohoto sporu. Odvolací soud posoudil tedy věc po právní stránce bezvadně. —er.

Zásadně sluší při sepisování pozůstalostního inventáře po členu veřejné obchodní společnosti zjistiti a zařaditi do inventáře podíl společníka dle skutečného jmění společnosti v době odpadnutí společníka. Bylo-li ale ve společenské smlouvě stanoveno, že dědicové společníka mají nárok jen na obnos kapitálového vkladu, jak se jeví dle poslední bilance úmrtí předcházející, platí pro inventář toto smluvní, dědice zavazující ustanovení a znalci přezkoumají správnost bilance, ač-li ji zůstavitel nepodepsal.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 6. května 1925 R I 352/25. Obchodní soud v Praze A 30/23.)

Nižší soudy zamítly návrh nepominutelného dědice, nez. vnuka N., jemuž měl být vyměřen povinný díl, aby dědicové testamentární byli vyzváni k předložení bilance k prvnímu lednu 1924 ohledně podílu zůstavitele jako veřejného společníka fy R. s odůvodněním, že pro výpočet povinného dílu jsou směrodatnými omezující ustanovení společenské smlouvy ze dne 20. ledna 1897 a pokud vyslovuje, že musí být ponecháno znalcům, aby rozhodli, čeho jim třeba k němu i k posudku, pak že toho času jest předčasným zabývat se řádným oceněním dle § 784 obch. z., poněvadž v nynějším stadiu jde jen o podíl zůstavitele R. na obchodní společnosti, nikoli o výměru a výpočet povinného podílu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu. Odůvodnění: Napadené usnesení hovoří v podstatě stavu věci i zákonu až na právní názor, že při inventarisaci společenského podílu zůstavitelova netřeba prozatím bráti zřetel k povinnému podílu nez. N., s kterýmžto názorem v této všeobecnosti nelze souhlasiti.

Usnesením pozůstalostního soudu z 5./11. 1923 A 30/23—2 a ze 7./1. 1924 A 30/23—2 bylo nařízeno sepsání inventáře, jen se zřetelem na nez. vnuka zůstavitelova (§ 92, odst. 2. nesp. pat.). Účelem inventáře jest tedy sepsání a ocenění pozůstalostního jmění dle zásad § 784 obch. z. a to v šeho jmění, tedy i podílu zůstavitelova na obchodní společnosti pod firmou R.

Kdyby při sepsání inventáře neměl být již nyní vzat zřetel k nez. nepominutelnému dědici a mělo se postupovati dle § 106 nesp. ř., neměl by po případě inventář vůbec významu. Bylo by tedy z á s a d n ě co do podílu zůstavitelova na společenském jmění zříditi likvidační bilanci, t. j. bilanci podle skutečného majetku společnosti a nestačilo by, aby byl pojat do inventáře podíl společníka ve společnosti, jak se jeví na jeho kapitálovém kontě neboť uzávěrka kapitálového konta není než výpočet dle obchodních knih, oč se jmění společníkovo tu kterou dobu účastenství jeho ve společnosti zvětšilo neb zmenšilo (čl. 106 obch. z.) a nevyjadřuje vždycky pravého stavu dle skutečného stavu společnosti. Má-li tedy inventář odpovídati § 97 nesp. ř. nutno pojmouti do něho podíl společníka dle pravého stavu podílu, t. j. podle skutečného jmění společnosti. To plyne též z ustanovení čl. 130 obch. z., dle něhož je určitý podíl společníka z veřejné společnosti vypadnuvšího podle skutečného majetku společnosti v době odpadnutí společníka.

Leč v tomto případě padá na váhu společenská smlouva, obsahující v § 15 ustanovení, že dědicové zemřelého společníka mají nárok jen na obnos kapitálového vkladu, jak se jeví dle poslední bilance předcházející úmrtí společníkovu a v § 21, dle něhož dědic společníka za trvání společnosti zemřelého nemá v žádném případě nároku na vyšetření společenského jmění v době úmrtí společníka, nýbrž musí se spokojiti odbytným stanoveným v § 15.

Toto smluvní ustanovení působí proti všem dědicům bez

rozdílu. Je-li společenská smlouva zdrojem určitých práv a závazků společníkových, přecházejí také jen tato práva a závazky na dědice. Účast kteréhokoliv společníka na společenském podniku byla smlouvou podmíněna mimo jiné také tím, že omezí své dědice jen na obnos kapitálového vkladu dle poslední bilance čili jinými slovy společník vzdal se smlouvou již předem ve prospěch společnosti svého nároku na onu část společenského jmění, jež hodnotou svojí po případě by převyšovala kapitálový vklad dle poslední bilance předcházející jeho úmrtí. Proto také ani dědicové, vstupující v práva a závazky zůstavitelovy, nemohou mít více práv než měl zůstavitel, pokud se týče jsou podrobeni závazkům, jež na se vzal zůstavitel. (§ 531 a 547 obch. z.)

Ustanovení §§ 15 a 21 smlouvy není tedy pořízení pro případ smrti, nýbrž smluvním závazkem společníků mezi sebou.

Proto také zůstavitel v prvním odstavci testamentu zcela v soulase se společenskou smlouvou vymezuje, že jeho pozůstalost tvoří mimo jiné společenský vklad, to jest onen obnos, který vykáže poslední bilance firmy R. jím schválená.

Dle společenské smlouvy jest tedy zařaditi do inventáře podíl zůstavitelův na společenském jmění jen tímto obnosem a bude se znalci omeziti jen na zjištění správnosti bilance pak-li ovšem nebyla zůstavitelem schválena, neb v opačném případě odpadla by vůbec potřeba znaleckého posudku.

Tomuto názoru není na závadu ustanovení § 97 nesp. pat., neboť v den úmrtí zůstavitelova nebyl ve smyslu společenské smlouvy jeho podíl na společenském jmění větší, než jak vykazuje poslední bilance.

Z toho, co bylo uvedeno, plyne, že jest lhostejno, že součástí společenského jmění jsou velkostatky a pivovar, neboť i tyto nemovitosti sdílí osud ostatního společenského jmění. —er.

Z E D N E.

Ústřední výbor Spolku československých notářů konal dne 31. května 1925 v Brně svoji schůzi za předsednictví svého starosty Dra Václava Svobody. Své nedostavení omluvili pp. členové výboru: Dr. Jaroslav Čapek, Dr. Antonín Mokrý, Mořic Schäfer, Dr. Emanuel Liška a Dr. Jaroslav Poncec. — Posmrtná vzpomínka za členem výboru Drem Janem Slaměnkem, zemřelým dne 1. dubna 1925, zapsána byla do protokolu. Dodatečně schváleno bylo opatření, výkonného komitétu, který u příležitosti 75. narozenin pana prezidenta republiky věnoval v zastoupení celého stavu dne 6. března 1925 blahopřejnou adresu, a odevzdal ji do rukou kancléře p. Dra Šamala.

Udělena byla podpora členům rodiny po kol. notáři Jaroslavu Gardavském v dosavadní výši 2000 Kč.

Dále předložen byl přípis ministerstva spravedlnosti ze dne 2. března 1925, jímž zamítavě vyřízen byl návrh mimořádné valné hromady ze dne 7. prosince 1924 na obnovu článku IX. zákona ze dne 1. dubna 1921.

Zprávu jednatelskou přednesl kol. notář Dr. Král, a dále přednesl za nepřítomného pokladníka zprávu pokladniční.

K žádosti přítomných referuje kol. Dr. Černý obšírně o pracích spojených s novým notářským řádem a shromáždění kolegové jednomyslně vyslovují upřímný dík osvědčeným pracovníkům, prezidentu notářské komory pražské Dru Jaroslavu Čulíkovi a Dru. Václavu Černému, kteří s neutuchající svědomitostí súčastní se veškerých porad o této záležitosti v ministerstvu spravedlnosti konaných.

Poněvadž komise tato z valné části osnovu notářského řádu již probírala, jest naděje, že v nejbližších dnech práce svoje ukončí a výsledky svého jednání veřejnosti a po té parlamentu předloží.

Ze zemřelého kol. Dra Slaměníka kooptován byl do Ústředního výboru kol. Dr. Alois Zmek, notář v Praze.

K žádosti kol. Dra Duška z Bratislavy a kol. předsedy bratislavské notářské komory Dra Krna, usneseno bylo ve dnech svatováclavských letošního roku uspořádati zájezd Ústředního spolku čl. notářů do Bratislavy.

Schůze Ústředního výboru súčastnili se četní kolegové jak z Moravy tak Slovenska a zejména kolegové slovenští, ústy Dra Duška přednášeli své stížnosti na nesrovnalosti mezi stavem notářů obecních, okresních a župních a mezi notáři veřejnými. Prv jmenovaní notáři na Slovensku provádějí veškerou téměř agendu tabulární, což odporuje zákonu. Veřejní